

СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТӨВ
“СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД” АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ 2025 ОНЫ ЖИЛИЙН ЭЦСИЙН ТАЙЛАН

2025 оны 11 сарын 14

Улаанбаатар хот

№	Хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаа	2025 оны хүрэх түвшин	Төсөв		Биелэлт, үр дүн	Хэрэгжилт хувь
			Нийт төсөвлөсөн төсөт	Зарцуулсан төсөв, эх үүсвэр, сая төгрөг		
Зорилго: Хүн амын сэтгэцийн эрүүл мэндийг хамгаалах, дэмжих, сэтгэцийн эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх, нийгэм, хамт олонд тулгуурласан сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг өргөжүүлэх замаар хүн амын эрүүл мэндийг хянах, бэхжүүлэх, хүн амд эрүүл зан үйлийг төлөвшүүлэхэд оршино.						
Зорилт 1. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн хууль, эрх зүйн орчин, салбар хоорондын хамтын ажиллагааг сайжруулах						
1.	Сэтгэцийн эмгэг амиа хорлох оролдлого хийсэн, мансууруулах бодис хэрэглэсэн болон донтох эмгэгийн бүртгэн улсын хэмжээний нэгдсэн тайлан мэдээ гаргах цахим мэдээллийн сан ажиллуулах	Мэдээллийн нэгдсэн цахим сангийн ажиллах журмын төслийг боловсруулж 3 сайдын хамтарсан тушаалаар батлуулсан байна.	Улсын төсөв ОУБ	-	Сэтгэц, наркологийн кабинет нь сэтгэцийн эмч 1, сэтгэлзүйч 1 орон тоотойгоор үйл ажиллагаа явуулж байна. 2025 оны 2 сарын 10- 11 сарын 13 хүртэлх нийт үзлэг 1698 үүнээс урьдчилсан сэргийлэх үзлэг-765, идэвхитэй хяналт-146, анх-599, давтан үзлэг-188 байна. Сэтгэл зүйн ганцаарчилсан тусламж үйлчилгээнд давхардсан тоогоор нийт 290 хүн хамрагдсан хүйсээр ангилан харвал 66 эрэгтэй, 214 эмэгтэй нас зүйгээр нь ангилан авч үзвэл өсвөр үе-24, хүүхэд-17, насанд хүрэгч-12, ахмад настан- 227 иргэн зөвлөгөө авсан байна. Оношоор ангилан харвал хүүхэд өсвөр насанд илэрдэг-төрх үйлийн эмгэг-17, нойргүйдэл-201, танин мэдэхүйн чадамж алдал-26, сэтгэл зүйн хөгжлийн хямралтай-19, хүчирхийллийн хохирогч-27 байна. Сэтгэлзүйн тусламж үйлчилгээнд 227 ахмад настан үйлчлүүлж, ганцаарчилсан зөвлөгөөнд хамрагдан сэтгэл гутрал, танин мэдэхүйн чадвар алдалтаас	90

					урьдчилан сэргийлэх даван туулах чиглэлд мэдээлэл авсан байна. Сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөөний нэг удаагийн уулзалт дунджаар 60 минут үргэлжилж, уулзалт хоорондын зай 1-7хоног байна.	
Зорилт 2. Сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх, нийгэм, хамт олонд түшиглэсэн сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг сайжруулах						
2.	Хүүхэд, өсвөр үеийг цахим халдлага, хүчирхийлэл ялгаварлан гадуурхах, дээрэлхэх, мансуурах зэрэг хорт зан үйлээс ангид байх нөлөөллийн үйл ажиллагааг үе шаттай явуулах	Өсвөр үеэ ойлгоё, сонсьё аяны хүрээнд 15 сургуульд 790 хүүхдэд сургалт орж 99 хүүхдийг сургагч багшаар бэлдсэн.	-	300,000	“Өсвөр үеийнхнийг сонсьё, ойлгоё” аяны хүрээнд БЗДХ, Сэтгэцийн эрүүл мэнд, донтолт, үе тэнгийн дээрэлхэлт сэдвийн хүрээнд 19 удаагийн сургалтад өсвөр насны 1576 хүүхдийг хамруулсан. Мөн 8 сургуулийн 143 сурагчдыг “Үе тэнгийн зөвлөгч”-өөр бэлтгэсэн. “Хүүхдийг зодож шийтгэхийн эсрэг өдөр”-өөр Үе тэнгийн дээрэлхэлт сэдвийн хүрээнд 3 удаагийн сургалт зохион байгуулж 3 ЕБС-ийн нийт 271 хүүхэд хамрагдсан. Өсвөр насны хүүхдийг сургуулийн орчинд үйлдэгдэх халдлага хүчирхийлэл, ялгаварлан гадуурхах, дээрэлхэлтээс сэргийлэхийн тулд “Үе тэнгийн дээрэлхэлт, дарамт”, “Хүүхдийн хүчирхийллийн хэлбэрүүд”, “Миний бие надад мэдээлэл өгнө” зэрэг сурталчилгааны хуудсыг 100 ширхэгийг олшруулан сургуулийн сурагчдад мэдээлэл хүргэсэн	90
3.	Сэтгэцийн эрүүл мэнд болон гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, мэдээллийг хүүхэд өсвөр үеийн онцлог хэрэгцээнд нь тохирсон байдлаар хүргэх, тэдний идэвхтэй ашигладаг мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан хүргэх ажлыг зохион байгуулах	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх цахим хуудас, инстаграм, фейсбүүкийг тогтмол	-	-	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ЭМТ, ӨЭМТ-ийн цахим хуудсаар 64 төрлийн мэдээллийг 47814 хүнд түгээсэн.	90

		ажиллуулдаг болсон байна.				
4.	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох, дэмжих, урьдчилан сэргийлэхэд чиглэгдсэн цахим орчинд нөлөөллийн ажлууд зохион байгуулах	Иргэдэд СЭМ- ийн боловсрол олгох зорилгоор видео шторк, контент, постер бэлтгэж, үндэсний хэмжээнд нөлөөллийн ажил зохион байгуулах	-	-	ЭМТ, ӨЭМТ-ийн цахим хуудсанд СЭМ-ийн боловсрол олгох чиглэлээр видео шторк, контент, постер бэлтгэж 25 удаагийн мэдээллийг байршуулж 16579 хүнд түгээсэн. “Сэтгэл бол эрхтэн” цахим аяны хүрээнд СЭМҮТөвөөс бэлтгэсэн 20 төрлийн рийл бичлэгийг албан ёсны пэйжид байршуулж, хуваалцсан. Нийт хандалт- 16761, таалагдсан -325, түгээлт -79 иргэдэд мэдээлэл дамжуулсан.	90
5.	Аж ахуйн нэгж байгууллагуудын албан хаагчдад архи, согтууруулах ундаа, электрон болон утаат тамхи, дам тамхидалтын хор нөлөөг таниулах сурталчлах, соён гэгээрүүлэх, ухуулга нөлөөллийн ажлыг эрчимжүүлж, төрийн болон ТББ, олон нийтийн хөдөлгөөнийг дэмжих ажлыг зохион байгуулах	Зохион байгуулах үйл ажиллагааны удирдамж, төлөвлөгөө батлуулж, 50 байгууллагад нөлөөллийн ажлыг явуулсан байна.			Архидан согтуурахаас сэргийлэх өдрийн хүрээнд “Хорт зуршлаас ангид байя” сарын аяныг тэмдэглэн өнгөрүүлж 175 удаагийн зурган зөвлөмж, 4 удаагийн видео зөвлөмж цахим сүлжээнд байршуулж 19579 иргэнд мэдээлэл хүргэсэн. Мөн 20 ерөнхий боловсролын сургуулийн 1547 сурагчдад 17 удаагийн сургалт, 11 сургуулийн 361 багш ажилчид, эцэг эх асран хамгаалагч нарт 5 удаагийн сургалт зохион байгуулсан. Хүүхдийг хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх “Архи согтууруулах ундаа”, “Тамхи гэж юу вэ, дам тамхидалт тухай” “Утаагүй тархины хор уршиг” сэдвүүдээр мэдээлэл бэлтгэн 16 ӨЭМТ болон СБЭМТ-ийн пэйж хуудсанд 15 удаа байршуулж, мэдээлэл авсан хүний тоо-10873, хариу үйлдэл үзүүлсэн хүний тоо 317 байна.	90
6.	Сэтгэцийн эмгэгтэй хүний эрхийг хамгаалах, сэтгэцийн эмгэгийн тухай нийгэм дэх ташаа ойлголт, хандлагыг өөрчлөх ухуулга	Зохион байгуулах үйл ажиллагааны удирдамж, төлөвлөгөөг баталж	-	-	“Сэтгэл бол эрхтэн” цахим аяны хүрээнд СЭМҮТөвөөс бэлтгэсэн 20 төрлийн рийл бичлэгийг албан ёсны пэйжид байршуулж, хуваалцсан. Нийт хандалт- 16761, таалагдсан -325, түгээлт -79 иргэдэд мэдээлэл дамжуулсан	100

	нөлөөллийн арга хэмжээ зохион байгуулах	хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.				
Зорилт 3. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ, эмчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж, өргөжүүлэх						
7.	Архидан согтуурахаас үүдэлтэй гэмт хэрэг, зөрчил, хүчирхийллийг бууруулах үүднээс ард иргэд, албан байгууллага, аж ахуйн нэгжид чиглэсэн архинаас гаргах зорилго бүхий төслийг жил бүр улсын хэмжээнд зохион байгуулах	Нийслэлийн 9 дүүрэг, 21 аймгаас эмчилгээнд хамрагдсан хүний тоо	-	-	Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны “Журам батлах тухай А/59 дүгээр тушаалын дагуу Гэр оронгүй тэнэмэл амьдралтай, эмзэг бүлгийн бүлгийн, архины хамааралтай 91 иргэнд СБД Цагдаагийн I, II хэлтэстэй хамтран нийт 5 удаагийн үзлэг зохион байгуулж 8 төрлийн оношилгоо, шинжилгээ, 10 төрлийн нарийн мэргэшлийн эмчийн тусламж үйлчилгээг үзүүлсэн.	90
8.	Ахмад настны сэтгэцийн эрүүл мэндийг хамгаалах, дэмжих, урьдчилсан сэргийлэх, хүртээмжийг сайжруулах ажлыг зохион байгуулах	ЭМС-ын А/517 дугаар тушаалын хэрэгжилтийг хангаж, сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлдэг эмч эмнэлгийн мэргэжилтнийг сургаж ур чадварыг сайжруулсан байна.	-	-	Сэтгэл зүйн кабинетаар давхардсан тоогоор 227 ахмад настан үйлчлүүлж сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөөнд хамрагдан, сэтгэл гутрал, танин мэдэхүйн чадвар алдалтаас урьдчилан сэргийлэх, даван туулах чиглэлд мэдээлэл авсан байна. Сэтгэл зүйн ганцаарчилсан зөвлөгөөний нэг удаагийн уулзалт дунджаар 60 минут үргэлжилж, уулзалт хоорондын зай дунджаар 1-7 хоног байна. Эрүүл настан арга хэмжээний хүрээнд нийт 12 удаагийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг, үнэлгээ, 2 удаагийн сургалт, өдөрлөгт давхардсан тоогоор 3164 ахмад настан хамрагдсан. ЭМС-ын “Үзлэг зохион байгуулах тухай” 2025 оны А/28 дугаар тушаалын дагуу дүүргийн “Ахмад настны үзлэг”-ийг 2025 оны 02 дугаар сарын 01-нээс 03 дугаар сарын 31-ний хооронд Сэлбэ эмнэлэг болон Сүхбаатар дүүргийн Нэгдсэн эмнэлэгт нийт 10 удаа зохион байгуулсан. Үзлэгээр 14 төрлийн оношилгоо, шинжилгээ, 10 төрлийн төрөлжсөн мэргэжлийн эмчийн үзлэг, зөвлөгөө хийж, нийт 1612 ахмад настан	90

					хамрагдаж, давхардсан тоогоор 7643 удаагийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ авсан. “Ахмад настны цогц тусламж үйлчилгээний ICOPE үнэлгээ”-д 35 ахмад настныг хамруулахад 80 хувь нь хараа болон сонсголын чадвар бууралттай, 10 хувь нь сэтгэл гутралтай болон танин мэдэхүйн чадвар бууралттай, 10 хувь нь хоол тэжээл болон хөдөлгөөний чадвар хэвийн гэж үнэлэгдсэн.	
Зорилт 4. Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээ үзүүлж буй эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг олон улсын жишигт нийцүүлэн сургах, хөгжүүлэх, мэргэшүүлэх, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн шаардлага, стандартыг хангах, эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцлийг бүрдүүлэх						
9.	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн хохирогч/ даван туулагсдад үзүүлэх сэтгэцийн эрүүл мэндийн анхан шатны тусламж, үйлчилгээг үзүүлэх арга зүйд сургах	Улаанбаатарын бүсийн эмч, анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллагын эмч эмнэлгийн мэргэжилтэнг сургаж бэлтгэсэн байна.	-	-	Жендэрт суурилсан хүчирхийллийн хохирогч/ даван туулагсдад үзүүлэх тусламж үйлчилгээ сургалт хэлэлцүүлэгт ЭМТ-ийн 2 эмч мэргэжилтэн хамрагдсан. Нэг цэгийн үйлчилгээний төвийн нийгмийн ажилтан эрүүл мэндийн төвийн 20 эмчид хүчирхийллийн хохирогч хүүхэд, эмэгтэйчүүд, ХБИ, ахмад настуудад эмнэлгийн болон сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээг холбогдох хууль, журмын хүрээнд үзүүлэх талаар мэдээлэл өгсөн. Сургалтын өмнөх мэдлэг шалгах асуумж 54,3% дараах үнэлгээ 89% болж дээшилсэн.	90
Хэрэгжилтийн хувь						91,1

ХЯНАСАН:
НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН АЛБАНЫ ДАРГА

НЭГТГЭСЭН:
СЭТГЭЦ, НАРКОЛОГИЙН ЭМЧ

Т. Намлуун

Б.ОДЦЭЦЭГ

Т.НАМЛУУН